

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 форијнти у банкнотана заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стане лист овај дукат песарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 12.

Предлату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Ваджић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

НАСИПИ ШТО ЋЕ ДА ГРАДЕ ШАЈКАШИ И ПАНЧЕВЦИ.

Борба с природом, њу победити и према својим потребама довести, то је задатак човеков. У томе снагу људску оценили, и победу јој ујемчити увек је боље и паметније, него дизати оружје против себи равноте, и тако се узајмице уништавати. Но како се мало радило у томе погледу у нашој домовини, како се мало старало, да се подигне природно богатство наше, које у нашим пољама и горама лежи? С коликом се немарношћу и равнодушјем гледаше кроз толико поколења толика земља потоњена сваке године, место да се пресушује и чува од потопа, и да се даде сељаку, да својим плугом побере благо, што млада и неисцеђена земља у себи чува.

У војничкој граници најмање се отоме старало. Овде у земљи рођених војника, у шуми самих бајонета увек се измицало и увек се избегавала борба сасилом природе. Како смо у томе погледу различити од старих римских војничких насеобина, с којима се тако радо војничка граница успоређује. Силни ти покоритељи света како су освојили коју земљу, одмах су их и обделавали. Снажна мишица римског војника као год што је умела копљем пробијати груди варварскога непријатеља, тако је исто умела и ашовом владати, и од освојене пустиње плодносну земљу стварати. Кад су Римљани Сремом владали, онда не беше Подлужије и Посавина мочварна, одкуда испарењем заразе долазе, те нам народ десетују. Суху њиву орао је тада плуг тамо, где су сада баруштине.

Па ево једва једанцуг устаде се у војничкој граници, да се сиповима земље чувају од потопа, и то најпре у Шајкашком батаљону и Панчевачкој регименти. У тој ствари добили смо ово писмо од нашега по-

штованог дописника из Беча, који се разуме у томе.

„Долми, што намеравају подићи по Шајкашком батаљону и Панчевачкој регименти, по земљеделство и привредност нашег народа велеважно је предузеће. С тога држим, да је вредно, управо да је заслуга, кад се тај предмет свестрано посматра. Зато ћу и ја своје мисли о иетом да изложим.

Грађење сипова поред Тисе и Дунава од Перлеза па до Ковина у Банату може се само вештом и поузданом инжињеру поверити. Ми тако огромног посла у монархији неимадосмо. Насип поред Дунава мора поред висине и ширине најмање 800⁰ удаљено од обале подигнут бити. При том се морају од Перлеза сви фокови: Брзи фок из Бегеја, Суботин фок, Дунавац ниже Сурдука, из Дунава у Тамиш код Опаве текући, речица Борча, Сибица и т. д. зататити. Иначе би се морало и поред тих речица долме правити. Онај насип поред Дунава зато треба да је удаљен од обале, да велика вода места има ширити се, и да неби се корито Дунава одвећ брзо насуло и дигло. Иу Белгији се бори ум човечији са рекама, и до тога су дошли, да и трострук насип чува суседна поља од потопа. При том су се рэке толико насуле, да су им дна од корита виша од површија оближњих поља иза сипова. Свака вода, кад у пролеће надлази, носи собом земље, песка, шљунка и пр. Падањем воде и ови мање или веће тежине спусте се доле и насипају, па од године до године диже се отуда дно корита од река. Зато би препоручио, да се у рити између Опова, Глогоња, Борче и Дунава простор све од 1000 до 1000 јутара свуд у наоколо сипом доста високим и широким обколи. Уједно би на 100⁰ широку шуму од врбе, тополе, јагњеде, а пробе ради и тврдо дрвеће.

као што је растовина, засадио, па би шума опасала цело „храњилиште“ и чувала насип од таласа. Само за неколико година би се у тој густој шуми олош зауставио и са лишћем, жилама и песком тако земљиште узвисио, да насипима никаква опасност претити неби могла.

Почетак је, чини ми се, учињен са населбином „Рудолфсгаден“, по последња велика вода осујети сво напрезање, јер насип није доста јак био и оне густе шуме, ма и сами шибљике, није било, која би га чувала. Да сипове густе врбњаци обколе, другчије би било. Остале између оних храњилишта низе, најбоље пак досадашњи фокови и Борча „Визеља“, служиле би и даље као текуће воде, свет би се лети служио ритом, наравно са мањег за пашу, и треком и рогузом. А о риболову нећу ни да говорим, почем рибари исте низе и речице више у својој снази имају, као и стари Дунав код Белегиша, и зато боља радња.

Као што рекох, ово је колико корисно по наш народ толико је с техничког гледишта огромно предузеће. Стога се не сме ма коме, који обриче да зна и уме, новац и такви цински посао дати у руке. А кад се хоће са свим на сигурно ићи, оно нека се само пробе чине. Нека се најпре обколи сипом по мом начину једно „храњилиште“ од 1000 јутара, макар и мањи простор згодног положаја. Па ако се за шест до десет година покаже, да је целиходан, онда се безбрижно може даље продужити. А то може свака општина за себе у свом рити и по 100 и мање јутара помоћу својих официра, изучених математика, који науку пијонерску познају, да почне. А кад би се то на тај начин постигло, помислимо само, који велики простор најбоље земље за усев и баште наш свет добије!

Земун. Прослависмо дан св. Саве. Свечаност у цркви и пре тога у школи прошла је као и прошлих година. Но једно би имали приметити том приликом, што зацело мора свакоме пасти у очи, а особито Србину са стране, јер лако може бити да су се овд. грађани већ и навикали на то. Ту мислимо она многа „слова“ што их деца на памет говоре у школи и у цркви. Тиме, што искључиво деца на тај дан говоре, добија та свечаност некако тип дечије свечаности. Можда ће то казати да је то с тога, што је св. Сава патрон школски. Али тиме се ништа не доказује, јер је св. Сава народни светац, па га ваља свуда и свако да слави. И узмимо на прилику, да у којем месту нема школе српске, онда се по овоме нашем начину неби тамо ни славио свети св. Сава. Најпосле и подноси да дете говори, али у цркви би могло са свим изостати. На тај дан и у цркви и у школи треба да се чује озбиљна и значајнија реч, него што она, коју мора учитељ према детету да скроји, и да месец дана с њим муке има, да га научи.

У вече је била „беседа са игранком“ у дворани код „златног анђела.“ Приредило ју је надзорништво општ. пев. дечије школе, а суделовало је и српска цркв. певачка задруга под управом свога хоропритеља г. В. Хорејшека. Чист приход од беседе иде на опште корисне ђачке цели. С беседом је била и лутрија скопчана. Од 2000 срећки продато је око 1500, а у ствари, што у то име дође од пошт. грађанства било је и лепих. Програм је познат, и мило нам је, што можемо казати, да је овогодишња беседа могла потпуно свакога задовољити. Певци и певачице, што певаху само или у двоје, надметаху се са збором, а и једне и друге беше мило слушати. Двопеве у „У тихој ноћи“ и „Пој славују, пој!“ од Хорејшека, красно су певали. А тако су исто и први двопев „Пастирска песма“ лепо одпевали. Јадно би могли само замерити, и то у певању „Соко бира.“ Певач има леп глас и лепо је певао, али оно не природно прелетање речи, оно брзање после четвртога слога у свакој врсти, и оно акцентирање, што мора да вређа свако ухо српско, то је све умалило утисак код слушаца, утисак, који чини та песма, премда се на захтевање морало ипак двапут пе-

вати. Тај суд могао се од свакога чути, који је био на беседи, а то већ с тога, што је та песма свуда позната, па онако како се пева, ваљало је сложити у поте. То спомињемо с тога, што се надамо, да ће г. Хорејшек, који нам је већ толике лепе песме у звучној хармонији дао, за другу прилику то поправити. Од декламација морамо на првом месту споменити „Анђео Срба“ од Ј. Ј. Спомињемо је прво, и ако је по програму на послетку, јер је јасно, разговетно, слободно и лепо декламована, и што је највеће одобрење и задовољство код публике изазвала. Томе је можда и то принело, што се зна, да је сироче, без оца и мајке, па је на захтевање публике, да понови декламацију, и декламовала баш „Сироче“ од Риђичкога. Тиме је толико дирнула слушаоце, да се јасно могаху чути изрази сажалења у публици. И остале три декламације добре су биле, само избор у песмама могао је боље бити, које би и за децу лакше и за осећање угодније биле. Беседа је почета песмом св. Саве, и завршена песмом на св. Саву, од Симе Поповића.

После овога дошао је други део беседе — игранка. Кад је већ тако сретна постала наша славенска беседа да два дела: — певање и беседа и — играње, оно немамо ништа против тога, али би само било желети, да од дванаест игара — које су у програму наређане — више од четири српске игре буде.

Завршујући овај преглед светосавске беседе наше, нека нам је допуштено још коју рећи о беседи земунској и о беседи у опште.

Ко се сећа прошлих беседа у Земуну, признаће, да ова (?) још понајвише носи српски тип на себи, премда и њој много не достаје, али се може извинити, јер овог је било у право дечија беседа. Иначе желимо, да се на српској беседи у Земуну чују песме које ће узбуђивати српско срце и сећати на велико име — Србин; желимо, да чујемо лепа збора, који ће подржавати снагу српску, који ће увек бацити зраку ма на коју страну живота нашега, како се не би заборавили, а сишли с пута, који води напретку и величини народној; желимо видети и Србина и Српкињу са српским осећањем, са чистом душом и богатим срцем, а рухо и спољашни накит ма и много сиромашнији био. Није беседа место, где се показује, ко је богатије и раскошније обучен, ко ће се с мање речи пре допасти којој лепотици, ко боље и више игра;

него је — могу слободно рећи по значају њезином — свето место, где ће се зборити све у српском духу и како српском срцу годи, место, са кога се мора и реч и песма чути, која ће будући свест учвршћавати Србина у самопоуздању. Сваком беседом треба да се шири темељ братској љубави, побратимству и дружењу, и да јача српска искреност и поштење.

У таком духу, браћо, приређујемо беседе, па ћемо од њих јамачно видети користи, а од називи-беседа само нас сутра глава и ноге болу, а можда ко још и како друго зло осети. На беседи негледајмо у женикињама „госпођице“ и „господе“ и „милостиве,“ него сестре и мајке, па ћемо зацело постићи ону велику целу, којој служи „беседа“ и братско дружевање.

У местима, где је рђаво развијен друштвени живот, као што је то у Земуну, ту је „беседа“ по сто пути добро дошла, јер тако смо бар неколико пута у години на окупу, где се можемо упознати и разговорити о добру и злу своме и свога народа. А употребимо само сваку беседу у пуном значењу њезином, па ће из ње излетити дух сложнога братства, задахнуће сваку кућу, опријатељиће их и удружиће их, и тако ће брзо постати цела општина, цела варош једна породица, једна беседа.

А да би се то што лакше и што пре постигло ми би предложи певачкој задрузи нашој да се привати свуда већ уведених „села,“ и „предавања.“ То и чешће и лакше може бити, јер није скопчано с трошком, као што је беседа једно, а друго у „беседу“ већ се увукло по нешто, што би морали најпре искоренити, па тек да доноси плода. А да је нама у Земуну то од велике потребе и да би од користи било, свако ће знати, јер не може порећи да је овде друштвени живот неразвијен, да нема удружења, а без тога нема рада ни напретка. С. П.

(Земунска штедионица.)
Ономад у Петак беше месечни састанак великог одбора наше штедионице. Госп. управитељ, пошто је известио одборнике о радњи у првом месецу њезиног постанка, рече да је одборски одсек закључио, да се од зајма на златне и сребрне новце, који и онако највећу сигурност дају, само по процента три месечно наплаћује. Велики је одбор то одобрио, јер не би право било, кад би се при највећој сигурности још и највећи интерес наплаћивао. То је једини

предмет био, који одбор решио. Није ни било других предмета за решавање. Одбор избира г. Димитрија Биала и Јована Петровића, да прегледају рачуне. (Преглед радње наше штедионице налази на четвртој страни данашњег листа.)

— Ономад пријави се овдашњој полицији неки Петар Халаш из Унгвара, и рече, да му је 10. о. м. у Араду, кад се телеграфирања ради у тамошњој телеграфани налазио, украђено 10.900 форинти у банкама, а неколико хиљада форинти у меницама. Он се сам дигао, да потражи траг лупежу, премда не ма ни најмањи знак или сумњу на кога известнога. Он незна ни серије нити бројеве банкама, само зна да на двома банкама од 100 остраг налази се написано с мастилом име: „Smolinsky János.“ Међу украђеним банкама било је осам комада од 1000, а двадесет и девет од 100 форинти.

— Прошлог Уторка изгореле су на нашој пустари три камаре сена. Сено беше асигурано код мађарског друштва.

— Немачко певачко друштво овдашње даје у Недељу 28. Јануара у дворани код „златног анђела“ покладно певачко весеље, а идућег четвртак 25. о. м. биће грађански бал у гостионици код „Јелена.“

— Пре неки дан изгубио је поштарски кондуктер, што прати аманетску пошту до Земуна, торбу са аманетима пред селом Карасдорфом на путу између Вршца и Панчева, но торбу нађе на путу један Немац сељак и даде је кондуктеру, који се је био вратио да тражи торбу. Седећи до кочијаша — места у коли заузеше путници — заспао је човек од великог умора и не спавања, а кад се пробуди, нема торбе, коју је држао пред собом у крилу. Ови кондуктери доиста су мученици, а колика им је плата!

— Из Београда нам јавља наш дописник важну новост: Општина вароши Београда послала је писмо уреднику „Србије.“ По том писму прихвата општина и усваја предлог писца онога чланка, који је прошле године у „Србији“ штампан, и где се предлаже, да се сагради једна радничка кућа за „сиротињу и голотињу,“ и моли како писца тога чланка, тако и све остале патриоте и теоретичне људе, да кажу своје мишљење како би се та „радничка

кућа“ имала према околностима подићи. Уједно је београдска општина благодарила и „Зори,“ омладинском друштву, у Бечу на оним новцима, што јој је „Зора“ у име те цели послала. — У Лозници се склопила дружина „Подринска слога.“ Целу јој је да потпомаже све оно, што је од користи и по срећу Српства. Трговачки еснаф потпомагао је ову дружину, давши јој 100 дуката од своје стране. Слава им. — Позоришна дружина свршила је своје претставе и 18. о. м. отишла је у Панчево. Дилетанска дружина ђака предузела је, да продужи позоришне претставе.

— „Вандерер“ доноси вест, да су највишим царским решењем школска надзорништва у Петрињи, Винковцу и Панчеву укинута. У место ових постављају се два школска саветника, један са платом од 1800 фор., други са платом од 1400 фор., и са дневницом од 4 фор. кад путују. Надучитељи при школама од четири разреда имају надзорништво над школама у региментским областима вршити.

— Сабор троједне краљевине већ је закључио одговор на краљевско писмо, који ће сјајна депутација однети у Беч. И овај је сабор изјавио закључење, да се Далмација и граница сједини с Хрватском и Славонијом. Исто тако јавља, да ће изабирати поверенике из своје средине, који ће са онима угарског сабора ступити у договор ради изравнења одношаја обе краљевине.

— Кнез Александер Карађорђевић налази се сада у Загребу. Говори се, да намерава из Пеште у Хрватску преселити се, где хоће да купи непокретна добра.

— У Пешти била је јуче беседа, што ју је дала омладина српска. Програм је леп, а биће и један говор од М. Топонарскога „О матери.“ И наша цркв. певачка задруга позвана је на беседу, али како је не могуће јој ићи, поздравила их је телеграфом.

— У Пешти срушило се велико кубе на цркви леополдитатској, која се сад гради. Штета је с тога по милиона форинти.

— У царскоме двору у Бечу беше ово дана сјајан банкет, који је Њ. В. светли наш цар дао посланицима обе делегације. На том банке-

ту бејаху више царских принцева, министера и других великаша.

— Надвојвода Албрехт, наименован је за команданта целе царске војске.

— Државна служба у преколитванским провинцијама аустријским почела се већ преустројавати. У Галицији од 171 пореских надлежатељства остало је само 74. Више од 200 чиновника усљед тога стављени су у стање мира. И у другим струкама државне управе умалиће се број званичника.

— Као што бечки листови јављају, умножиће се посада у Прагу усљед нереда, који су се тамо у последње време појавили.

— Аустријски главни конзул у Београду г. витез Ленк одлази за конзула у Крф, а онај из Крфа у Сарајево.

— Прошле јесени купљено је у Угарској за француску владу 20.000 коња, који овој стајаше осам милиона франака. Ти ће се коњи морем преко Трста одвести у Француску.

— Војени буџет француски износи ван трошкова за флоту, 380 милиона франака.

— Талијански краљевић Хумберт испросио је сродницу своју Маргиту, кћер покојног стрица свога. — Генерал Чалдинија из личног узрока не ће да се прими службе талијанског посланика у Бечу.

— Пруски саборник Твестен осуђен је да плати 300 талира глобу, што је без обзира упражњавао слободу говора у сабору. Прво степени суд био га је осудио на две године робије, коју је пресуду виши суд у речену глобу преобратио.

— Ово дана беше у свеучилишту варшавском прво предање на руском језику, и то о историји народа руског. У школи било је том приликом више руских чиновника.

— Руским војеним бродовима, што се налазе у Грчком мору близу острва Кандије, заповедник је подадмирал Бутаков, онај исти, који је за време кримског рата често са успехом узнемиравао флоте западника. Као што се јавља из Грчке, овај лађарски заповедник којешта предузима у корист кандидота, за које Французима није мило чути.

— Велики кнез Константин на пролеће намерава да посети кћер своју, грчку краљицу Олгу. Њега ће на том путу пратити сва руска флота. Адмиралство чини тога ради велике преправе, јер руски двор ће приликом тог путовања велику сајност да развија.

— Вести из Цариграда јављају, да ће у турској престолници са околином подићи се вилајет, у коме ће бити више главних чиновника Христијани.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

У Бечу, 20. Јануара. (Телегр.) Банатска шеница (у Ђуру) 88 ф. 7.80, мађарска (у Бечу) 88 фун. 8.10. Раж словачка (у Бечу) 81—82 ф. 5.15—25. Јечам словачки (у Бечу) 70—71 фун. 3.50—60. Зоб (транз.) 45 фун. 2.06, 50 фун. 2.40. Промета беше у шеници 15—20.000 мерава.

Земун. Од стране управитељства земунске штедионице достављен нам је преглед њезине радње у месецу Јануару, који овде јавности предајемо.

П р и м а њ е.

Улози од партаја	7202.—
Интерес од активског капиталала	78.—
Интерес од зајма на новчане вредности	15.—
Од проданих берских вред.	9000.—
Интерес и добит на берским вредностима	129.37
Доходак од штампарских ствари	9.45
Провизије и писарина	29.—
Од не посретствене штемпларине	1.—
Јамчећи капитал од акција	15000.—
Разни доходак	2.—

Свега . 31.465.82

Д а в а њ е.

Дато под зајам	3000.—
Зајам на новчане вредности	1000.—
Куповање берских вред.	9000.—
Плате чиновницима	233.36
Полгодишња кирија	175.—
Канцеларијски трошкови	858.86
Набавке потребних ствари	125.—
Стање касе	17073.60

Свега . 31.465.82

т Земун, 20. Јануара. Стигоше извештаји с горњих пијаца, што учинише, да је цена рани скочила, и

ту струку радње наново оживили. Било је и знатних довоза ове недеље. Куповала се шеница, 83 фунташка, по 6.50—6.80, наполица по 5.40, меров. Кукурузу беше цена 6 фор. 100 ока, а страни купци радо су плаћали по 3 фор. ваган, на лађу постављен. И зоб је постигла већу цену, по 2.40, а јечам по 3.—3.10 меров купује се.

Данас приспевши пештански телеграми јављају, да је и тамо радња са раном последњих дана јако оживела. Продао се кукуруз по 3.60 за готове новце, за Мај и Јуни. Српска се шеница у Пешти тражи.

Стање воде у Сави повољно је. На ушћу Саве има једанаест са раном натоварених лађа за Сисак, које чекају коње.

По писму из Брчке од 17. о. м. има на тамошњој пијаци још 40.000 центи шљива, које имаоци не ће да продају по дањашњој цени. Они ишту 175—190 гроша за товар, по квалитету.

Панчево, 20. Јануара. (о. д.) Путови су се поправили у нашој околини, с тога су радње ове недеље биле добре. До 5000 вагана сваки се дан довози, и највише купују комисионари од четири до пет кућа. Седам лађа и шлепова товаре се за Сисак, куд се данас реморкер Ахил кренуо са пет лађи натоварених са 40.000 вагана кукуруза и шенице. Кирија за реморкирање до Сиска пођена је по 20 повч. од вагана.

Ове су данас цене на нашој пијаци: Шеници 5.80—6.00, наполица 3.50—3.75, јечму 1.90, зоби 1.70, кукурузу 2.80 ваган.

У ствари Касапиновића уписано је до данас у Панчеву 150.000 фор. За који дан изићиће позив и на друге општине ради уписивања акција.

Српско позоришно друштво присело је из Београда, и даје сутра у Недељу у дворани код „трубача“ прву претставу. У Београду имало је друштво штете; недостатак његов је износио 305 дуката, коју је знатну суму кнез Михајло из своје шатле намирио. И сав путни трошак, који имађаше друштво до Панчева, платио је светли владоц српски, а г. управитељу Јовану Ђорђевићу поклонио је драгоцени сат.

Београд, 19. Јан. (о. д.) Кад ћемо се ми једаред отрести туђинскога јарма. Не мислим ја турскога, тај нам толико баш не додија, него онај пештанских комисионара, који нас глобе и харач узимају, што више могу. Новине трубе по свету,

да се спремамо за бој, да хоћемо да извојујемо не зависност Србије, а оно ми играмо по нотама, које Пештани свирају. И Енглеска, Француска и Аустрија послаше овамо ноте, у којима нам саветују, да смо мирни, да се прођемо кавге с Турчином. Најжешћи бејаху Енглези; ови послаше другог секретара свога бечког посланства с нотом, да је сам владоцу прочита. Веле, да га је светли кнез сасвим мирно саслушао. Ми, који са продуктима радимо, не можемо бити мирни кад нам долазе ноте из Пеште. Нас јако вређају њихове речи. Ко може равнодушан бити, кад му одонуд једнако пишу: За вуну нико и не пита, коже не пролазе, шљиве су сигне и без цене; дужни сте за подвоз толико, за истоваривање толико, за магацину, за асигурацију, за кантарину, за факинарију, за провизију толико, кало је толики и пр. и пр. Бог ти свети зна, како још гласи глобарска терминологија, која доиста нам више додија, него ли спољашна политична пресија.

Код овакве безцене наших земаљских производа хвалимо се Богу, што нам је рана родила и што је траже и добро плаћају. Ове недеље, при приличним довозима, оживела је житарека радња. Жито се опет купује за извоз и плаћају га по 113—116 гр., јечам по 60—65 гр. исто тако и зоб. Ражи нема, а тражи се. Прошле недеље куповало се рана само за местну потребу.

О продуктима могу вам ове цене означити. Коже овчије саланске по 22—24, сељачке по 16—20 гр., козије се траже и плаћају саланске по 29—30, сељачке по 24—28 гр., јагпеће по 12—14 гр., јареће по 18 до 20 гр. Масти је цена 6³/₄—7, лоју 8—8¹/₄ гр. Шљиве плаћају по 125 до 150 гр. Не траже се, премда имаоци не би ни радо дали по ту цену, која је само номинална, прописана од горњих пијаца. У Србији има још 12.000 центи шљива у бурадима.

О новчаној као ни о осталим радњама немам шта особеног јавити ове недеље. Дукат за рубље мењаше по 60 гр. 15 пара, за цванцике 56 гр. 10 пара, за банке 5 ф. 74 н. Унос бакарних новаца сваке врсте забрањен је. Само је допуштено по фунте од исте једноме донети.

Опет је поплавом Мораве свеза са Алексинцом прекинута, што особито колекој кумпанији смета, која се сад за подвоз еспапа између Смедерева и Алексинца установи.

У министарству финансије ради се сада на новој ђумручкој тарифи, која ће, као што се говори, већ месеца Августа у живот ступити. Ово је важно по трговину, премда се не надам да ће нова тарифа одговарати начелима слободе трговине. У Србији се још држе чврсто финансијских начела у погледу на трговину. И либерална „Србија“ орган напредљачке странке, у томе је конзервативна. (?)

Смедерево, 17. Јануара. (о. д.) Један телеграм из Беча о Суботној житној берзи у Лондону, који је ономад у Понедељник овамо стигао, јавише, да је тамо цена жити знатно скочила. Услед тога узрујаше се спекуланти, и жито скочи на нашој пијаци од 116 на 130 гр. Кад се други дан дознало, да је скакање у Лондону тек берски маневр био, спадаше жито на стару цену, и данас се купује по 116—118 гр. И раж је скочила у цени, што се та роба јако тражи у Пешти за Немачку. Плаћа се по 80—85 гр. Ове недеље било је јаким довоза од сваке врсте ране, што су сад путови до-

бри. Опет је телеграф покварен крај Мораве од велике воде, те морамо као и пре петнаест дана депеше поштом слати.

Ш а б а ц, 17. Јануара. (о. д.) Цене се држе добро. Плаћа се жито по 118—120 гр., јечам по 62—64 гр. Овас по 58—60 гр. Довози су слаби због рђавих путова. Кренула се једна лађа за у турску Градишку, натоварена са 150.000 ока жита, које је јесенас, месеца Новембра неки Бањалучанин купио. Тражи се за Босну кукуруз.

ОПШТА РУБРИКА.

Припослано.

Господине уреднице! Ту скоро беше један погреб. Ожалошћена родбина беше у веома незгодном и мучном положају, јер не беше никога, да мртво тело носи. Том приликом засведочио сам се, а држим да су и многи други тако исто убеђени, да треба мртвачка кола набавити.

С тога ми допустите, да у вашем пошт. листу обратим пажњу наших

честитих суграђана на ту преку потребу.

Свако ме је човеку последња жеља, пре него што му још бог прекине његово земаљско делање, да бар пристojно буде погребен. А како мора тешко бити човеку у противном случају, или човеку сиромасу, или странцу, који нема код себе ни рода, ни пријатеља ни знанаца.

Бог не суди човека по сталежу, него по срцу и делима његовим. С тога и леже у гробљу сви без разлике један до другог и „богат“ и „сиромас“ и „отмен“ и „прост.“

Сваки, осетљив човек, који је још упознат са овдашњим одношајима, мора помишљати, како да се томе злу доскочи. Да би се дакле сваке жалосне неприлике у таким случајевима избегле, усуђујем се мојим предлогом покренути ту мисао, и предлажем да би се постарало ма којим начином за новац и да би се набавила мртвачка кола за варош Земун, и после да се уреди, како да се свагда одрже.

У Земуну, Јануара 1868.

Ферд. Хајрић.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	15.	16.	17.	18.	19.	20.
Ј а н у а р а						
Дукат цесарски	5 73	5 74	5 74	5 73	5 73	5 71
Сребро	118 —	118 —	118 —	118 —	118 —	117 80
5 ^o металици	56 80	56 85	56 60	56 80	56 80	56 95
Они с кам мај—новем	58 20	57 90	57 90	58 20	58 10	58 60
5 ^o народни зајам	66 —	65 90	65 80	65 80	65 80	65 90
Акције народне банке	674 —	673 —	675 —	673 —	676 —	677 —
„ кред. завода	187 50	187 —	186 40	187 10	186 90	188 —
Дозови 1860. године	84 60	84 20	84 10	84 10	83 80	83 70
Лондон	119 70	119 95	120 15	119 80	119 86	119 45

Пловидба местне лађе до 18. Фебруара.

Из Земунa у Београд, у 8 сахата у јутру
 Из Београда у Земун, у 8 и по сахата у јутру.
 Из Земунa у Београд и Панчево, у 9 сахата у јутру.
 Из Панчева у Београд и Земун, у 1 сахат по подне.
 Из Земунa у Београд, у 3 сахата после подне.
 Из Београда у Земун, у 3 и по сахата после подне.

Путовање на гвозденом путу.

Из Бајаша у Пешту полази . . . 5 сати 55 мин. у . . .
 Из Пеште у Беч полази . . . 9 „ 55 „ у . . .
 Из Беча у Пешту полази . . . 7 „ 45 „ „
 Из Пеште у Бајаш полази . . . 5 „ 19 „ по подне.
 Из Будима у Тријест полази . . . 6 „ 45 „ изјутра.
 Из Тријеста у Будим полази . . . 6 „ 45 „ у вече.

J. SQUEAER & COMP.

кемичка фабрика од лекова у Уе-
 шингтону у Америци,

препоручују сваком болујућем од
 жуте и друге феле грознице, свој
 лек, којим ће се сваки за три да-
 на од тих грозница излечити, са-
 мо ако пази на диет. Уз сваку
 флашицу има настављење, које ка-
 зује, како га ваља узимати. До-
 бити се може у Земуну код по-
 сластичара Стефана Шула, у кога
 се налази уједно и стовариште за
 Србију. Цена је флашици 40 новч.
 или 5 гроша.

ПРОСТРАН КВАРТИР.

У кући покојног Јована Мајера,
 до београдске капије бр. 171., даје
 се од 19. Марта о. г. на дуже време
 квартир под кирију, у коме сад г.
 Фајт седи. Квартир се састоји у
 више соба, кујне, дрваре, тавана и пр.
 Ко жели узети га, нека се обрати на
 подписаног услова ради. У Земуну,
 8. Јануара 1868. М. Ивић.

Im Hause des verstorbenen Johann Mayer,
 beim Belgrader Thore No 171, ist die
 vom Herrn Hafencapitan Feith bisher benützte
 Wohnung, bestehend aus mehren schönen Zim-
 mern, Küche Holzlage, Boden etc., vom 1. April
 d. J. angefangen auf längere Zeit zu vermie-
 then. Wer dieselbe zu miethen und die Bedin-
 gungen zu erfahren wünscht, wolle sich an den
 Gefertigten wenden. М. Ivić

КВАРТИР у кући подписаног даје
 се најам. Овај кватир састоји
 се из две собе са сокака, из кујне
 и собе за служитеља.

У Земуну, 20. Јануара 1868.

М. Ивић.

Der Gefertigte hat im eigenen Hause
 eine Wohnung, bestehend aus zwei Gas-
 senzimmern, Küche und Dienstbotenzim-
 mer in Miethe zu vergeben.

Semlin, 1. Feber 1868

М. Ivić.

Књиговески послови извршују се
 у нашој штампарији јефтино и до-
 бро. Ово се даје сл. општинама на
 знање ради повезивања црквених
 књига и општинских протокола.

6. Јануара.

Ваш ми „Гласник“ касно дође. Поздрављам га радосно као мили глас из домовине наше. Желим му да нађе одзива у народу српском. Дозволите ми, да вам будем дописник из престолнице ове. Шта ми за руком пође, кад кад по наш свет важно и занимљиво одовуд, јављају.

Почињем с предметом једним, који се за важан сматрати мора. Сврши се већање позваних из границе официра о поболшању стања граничара. Они отидоше већ својим кућама. Познато је, да је најзнатнији закључак комесије тај био, по коме се сад могу Јевреји у областима војне крајине настанити. Сви знамо, коју живост у радинској струци ова до сад бивша пасторчад друштвеног и државног живота свуд развија; да су ови с њиховом трговачком енергијом знаменити привредни чиниоци. А и у правствениости уопште примерни су. Познавајући многа племенита дела од појединих лица њихових учињена појединим хришћанима, шта више и гдекојој страдашој нашој цркви (н. пр. у Борчи кад она беше похарана). Узимајући у обзир њино доиста грађански примерно понашање баш у Земуну нашем, немогу ипо, но речени закључак граничарске комисије као дело напретка и равноправности поздравити. —

Бог је отац целог човечанства без разлике, и благосиља и подпомаже свакога, који је вредан, радан, вестан, частан и поштен. Има баше три реда своја поља једно до друго, а сва три тројица беше сваки друге вере. Један хришћанин, други Јеврејин, трећи мађарин се Мухамеду. И што мисли, чије ли поље показаше већи божји благослов? Чије ли жито стајаше лепше и зрно му беше теже и бројније? Са свакога од њих троје, који беше боље и с већим трудом земљу узорао, који са средствима и знања и вештине употреби, да му усев не трни оскудицу у нези. Код једнаког труда и једнаке вештине биће свагда и једнаки благослов. Звереди је својствено, да јача слабију ждере, или му залагај отима. Човек је пак обдарен духом и душом, тим пламеном божије силе, и налази доста простора на свету, да сваки поједини трудом кору леба наћи може.

Између других промена хуманог значаја по границу веле да је закључено. Да се батинање „до неке мере“ укине, дакле ће престати онај грозни начин кажњења над „по подоб-

ју божијем створеним“ човеком, који ми у тој мери и у том безумију ни над нашим скотом не практикујемо. Усуди се, пак туци овде у Бечу тако коња или пса твога јавно на улици, таки ћеш бит уапшен и платићеш глобу „wegen Thierquälerei.“ А није ли дивно чудо, да у исто доба, кад блага царева влада бечка налази да је по духу времена, да се грешницима у тавници скину окови и дају им новине читати и дуван пушити, у исто време, велим, као да је сатира на овдашњу човечност, на другом месту царевине женскиња се јавно шиба. — Ако се дакле обистини она вест о укидању или ограничењу телесних казни, онда је сунчани зрак и на границу пао. Ми се сећамо доба а то не давнашњег, где је пијаница осуђен био трипута да трчи шибу кроз 300 момака „што није пијанчења се оканио.“ (Пре неколико година тражио се неки Голубинчанин за Земунца. Уз друга писмена, која је своме прошењу додао, налазио се и извод из кумпањиског протокола кажњења, по коме се видело, да је просиоц за свој век до осам стотина батина навучао, премда ни једног безчасног дела учинио није. У.) Данас се и они чуде, који онда гласаше за ту казну.

Овај час предаје се мајци земљи тело хероја последње, људска чувствата потресавајуће трагедије: цара Максимилијана. Лене бејаху му мисли и намере, да избави и усрећи бедни, већ од давно грађанском борбом сам себе утамањујући се народ. Али околности бејаху силније. Он се је својски борио и жртвом виших идеја постао. Цео образовани свет сажалује горку судбу цара Макса а још љуђу веренице му Шарлоте.

Читам у вашем „Гласнику“ о намери шајкаша и других граничара, своје ритове насипима од потопа чувати, и тиме у плодну земљу обратити. У колико нашем народу и у том погледу сваки успех желим, у толико држим за своју дужност препоручити му, строго да нази, коме ће поверити ту ствар, и који ће га заступити у Пешти и у Бечу. Нека своје поверење само поштеним, чесним и чуварним људима, а не ветрењастима и распикућама поклони. Врзе се овде у Бечу таково једно челаде, које се хвали да ради у том послу. Нада се од владе у напред новчану подпору добити, и по свој прилици и на ушур за себе. А само дело макар да је још у неограниченој перспективи.

Овом приликом препоручујем нашем свету, да пажњу своју обрати

на култивисање плодова, који нису код нас уобичајени, а лепу корист доносе. Особито му препоручујемо, да свуд крај путова и по баштама, где и онако само штир расту, сунцокрет сеју и од његовог семена олај да праве. Овај је олај за јело неизказан, лековит и много бољи него олај кудељног семена. За време постова красна храна. У Русији има предела, где ништа друго и не сеју, већ сунцокрет, и на милион и по рубаља добију извозом овога олаја. Стабло од сунцокрета изсечено добру храну даје коњама, а храном од колача из олајнице краве много и добра млека дају.

О ПОСТАНКУ ШКОЛСКОГ ФУНДУСА У ЗЕМУНУ.

Земунци се дичити могу, што су они први били, који уоставише култ просветитеља српског св. Саве као патрона школског. До конца прошлога века овај је дан био проведен само као обични црквени празник, а сад се он слави по целој српству значајно по просвету, свечано га проведе црква и школа у славу покровитеља школске младежи. Вредно је споменути како је култ св. Саве као школског патрона у Земуну постао, у чему следоваше доцније и друге српске општине.

Другом приликом говорено је, да су се при концу осамнаестог столећа многи Грци настанили у Земуну. Међ њима бејаху тада имућних људи, а многи од њих били су образовани. Познато је, да је Грцима, кад се они настањују у туђинству, прва брига, подићи школу на свом језику, ма да их је и мало на броју. За ту целу они су готови највеће жртве принети. У црквеном и општинском животу Грци могу бити саучесници с другим народностима, али не у школи, за коју Грци теже, да јој сачувају илински тип и онда, кад би се течајем времена смањивао број њихових становника.

На св. Николу године 1794. ишло је неколико њих Грка Земунца своје суграђанину Николи Руси да му честитају имендан. Његова је била тада кућа, у којој се сада наша штедионица налази. На том састанку поведе се реч о школама и сретствима за издржавање истих. Домаћин рече, да ваља фонд школски основати. Ту идеју прихватише одмах и остали, и на месту уписиваше они прилоге, сваки по могућности својој, а домаћин предњачио је у томе са знатном квотом од своје стране.

Тако је постао грчки школски фонд у Земуну, који данас износи 40.000 фор.

Српске су школе свагда по нешто рамале, премда би рекли, да су боље биле пре шесет-седамдесет година, него доцније. Ми налазимо томе доказ, што су старци из оних времена више образовани, црквено-народни је дух у њима буднији, него код доцнијег нараштаја. Ипак је још тада свако осетио, да српске школе ваља преобразити, и да се зато треба бринути за сретства.

Тој општој тежњи даде израз тадашњи градоначелник Хаџић. Овај је био човек научен и добар беседник, као и веома поштован од Земунца. Градоначелник позове више српских трговаца себи, на им је говорио о жалосном стању српских училишта, и о крајњој потреби, да се иста дотерују. Он је на ту сврху предложио, да се оснује школски фонд српски на форму грчкога, који је тада — године 1807. — лепо био напредовао и плодове носио. Честити наши предци, одушевљени ватреним говором ваљаног Хаџића, изразише се да ће установити школски фонд, и сваки је дао одмах облигацију од себе, којом се обвезао, да ће за известно време означену суму новаца за установљење школског фондуца платити.

Ово је био почетак школској фундацији српској у Земуну. Али је ствар опет заспала. Градоначелник Хаџић беше кренут из Земуна, а у комунитетима установише ландвер, те су се и Земунци морали латити оружја, да као војници годину дана поздије, кад је Аустрија 1809. год. опет војну подигла на Бунапарту, марширају у Осек, који су град као посада чували. Овакове околности нису згодне за друштвене установе, и зато није се ни о овој фундацији даље мислило.

Године 1810. био је за време земунског протје Пеића неки Сава Цветковић, названи лепо Сава, тутор при цркви богородичкој. Овај, родом из Требиња у Херцеговини, био је човек енергичан, што је својствено његовим земљацима. Тутор Сава наплатио је од људи оне облигације, које су издали за време Хаџићево у корист школске фундације. Новце положио је у црквену касу.

После смрти протје Пеића постаје земунским протом Јевтимије Ивановић. Овај је био човек с класичним знањем снабдевен, притом и речит и енергичан. Видивши жалосно стање српских школа, размишљавао је о томе, како би се оно уклонило. Он се емисли да се Хаџићева идеја

наново почне покренути. Следеће писмо од поштованог седог суграђанина нашег причаће нам, како је прота Ивановић ту идеју у дело привео, и како су га ваљани наши старци у томе подпомагали.

„Господине! Ево написао сам по вашој жељи укратко постанак српског школског фондуца земунског.

Око половине 1812. године буде смрћу протје Михаила Пејића овде упразњено место Протопресвитера, па блажено почивши Митрополит Стратимировић одреди тадашњег Шидског проту Јевтимија Ивановић за земунског Протопресвитера.

Овај смерни и за просвету наше младежи ревносни духовни пастир, при долазку своме на столицу свога Протопресвитерата примети одмах удно стање земунски наши српски народни школа. Које због шкакљивог тадашњег времена, и без материалног средства немогоше своје правоме позиву одговарати. Ивановић по својој ревносној тежњи за просвету и за напредовање наших бивших забаталних школа, науми одма таквој оскудици доскочити, и наше школе у процветно стање привести. У том обзиру било му је прво дело, призвати српско црквено општество, коме представи јадно стање школа, како је не брежљиво предавање наука од стране учитеља и да од ови, при оскудној својој плати, не може се боље ни изискивати. Он предложи своје благочестивоме општеству, да би добро и опште полезно било, да суграђани заведу српски школски фондус, који би од фундатора изабрани патронат управљати имао; способне учитеље би избирао, плате им по обстојателству времена и способности опредељавао и учевне предмете назначавао и т. д. Он први на ово заведеније прилаже улог од 100 фор. шајна.

Својим реторским даровањем тако је општину у усхићење довео, да су сви једнодушно и једногласно њему благодарили на тај предлог, и одмах су пристали сваки по своје могућству прилоге уписивати, чему се и остало православно становништво са највећом драговољношћу и усрђем одазвало.

Тако је тај наш фондус од године на годину растао при финансијским бившим променама у држави. Данас износи српски школски фонд 37.893 фор. 70 1/2 новч. аустријске вредности.

Како се била нека сума новаца сакупила, одма се одбор управљања ради конституирао и штатут 1. Новембра 1812. сачинио. У осмој точ-

ци овога штатута стоји од речи до речи ово:

Војеже благодарити всѣмъ приложникомъ, и ободрити прочиныхъ къ томъ, опредѣлаемъ, да день 14. Августа, сирѣчь просветитель сербскій скатый Савка вздетъ ходатай или Патронъ училищъ нашихъ. Къ день сей да вздетъ школское торжество, да творить са на всакое лето воспоминаніе всѣхъ оныхъ, иже что приложиша, аще къ живихъ сѣтъ (о милости жизни) аще ли преставиша са (о успокоеніи) еше къ томъ единъ отъ колшихъ учениковъ да говоритъ краткое слово благодарственное всѣмъ Фундаторомъ, или о ползъ навкъ и просвѣщеніа.

Ово сведочи да прво и прво у Земуну од 1812. године дакле од 56 година почео се свети Савва са највећом свечаношћу славити. И од године до године непрестано увеличава се његова слава, које црквеном сјајношћу, које у општем дружевном одношају.

Године 1813. црно је записана у политичкој историји народа српског, али у историји образованости српске остаће знаменита, што је те године васкрснуо култ св. Саве као патрона српског, пробудивши наново оне свете спомене на знатну прошлост и на сјајну будућност народа.

Васа Василијевић.

СУДБИНА И ЦАРСКА КРУНА.

(Наставак.)

Пред сликом распетога христа клечаше у једној ћелици младо неописано лепо девојче у црнини. Као трептеће капљице бисерне росе на узбраној ружици пливаху јој велике, црне очи у двома сузама, што се разлише у очима њезиним, које почиваху на слици спаситељевој.

На један пут се врата отворише и — Корона ступи у нутра. Он је тихо куцао, али она није ни чула у молитви својој. И не поздрави је. Стаде пред њу немо као укопан. Чудио јој се и сажаљевао ју је.

— Опрости Ружо, ако сам те узнемирио, проговори Корона, кад се она подигла.

— Ах! — једва један пут! једва дође. Ох, колико си ме пустио да те чекам! одговори му девојче, и радосно полети Корони.

— Како ми је служба допустила одмах сам полетио к теби, да уз оне многе сретне часове, што их проживе код тебе, проживим још један.

— Али сада ћеш остати барем неколико дана код мене! Је ли? Ах,

како је страшно самовати у овој пустој и мрачној ћелији!

— Ја сам дошао да те изведем одавде.

— Ох, то је красно, дивно! хоћеш одмах.

— Кад ти хоћеш.

— Али што си ти тако нешто данас хладан? Шта ти се догодило?

— Јер видим где жалосна потреба долази, коју немогу избећи.

— Шта ће то рећи? запита Ружа брижно.

— Одмах ћу ти казати. Седимо. С болним осећањем, какво још никад у животу нисам осетио, видим где се приближава један тренутак мојега живота, а који ми у толико тежко пада, што неће само моје, него можда и твоје наде разрушити.

— За бога Корона, шта хоћеш с тиме?

— Ми се морамо растати! изрече Корона усиљеном мирноћом.

— Ружа побледи као мрамор и — ћуташе дуго.

— Зашто ме остављаш Корона? Кажми, за што, па можда ћу лакше тај удар моћи поднети.

— Отачаство, република зове своје војнике у бој, па ту несем ни ја изостати.

— Дакле ти жртвујеш лудилу, политичком пркосу овако сјајан и сретан живот.

— Не, то је дужност, коју морам испунити, јер сам заложико моју поштену реч и војничку заклетву застави нашој. Ја сам републиканац, па ја као и сва браћа моја примили смо још у колевци три дужности: освета прошлости нашој, борба за садашњост и пожртвовање за будућност нашу.

— То је све лепо, али то се не да постићи. Зашто жртвујеш живот твој пустом лудилу? А ти дугујеш твоме отачаству, твом народу и — —

— И? запита Корона, кад она застаде, и погледа јој оштро у лице, као да је хтео с њега то прочитати.

— И мени, твојој пријатељици, која сам те од детинства више него сестра љубила. Моја је највећа жеља, да те једном сретна и задовољна видим, као што твоје племенито срце то и заслужује.

— Кажеш сретна! Никада! То је не могуће.

— О вараш се, Корона, одговори она живо и њежно. Сваки човек носи у грудима својим клицу бескрајне среће своје. А ти тако млад, тако снажан човек, бог републикан-

ске војске, њезин најхрабрији војник, и да очајаваш?

— Хвала ти на томе осећању.

— О, Корона, остави се не сретна посла, док још није доцне.

— Ружо, ја сам моју част, моју савест заложико, па хоћеш ли сада, да од мене начиниш пудљивца, безчасника?

Девојче обори главу, кад виде, да ништа не помаже.

— Па зар да се никада више не видимо? настави она горко и погледа ђенерала. — Зар да наше јаде опет поновимо? — Имаш право; али кад би могао одустати!

— Не пребацуј ми Ружо!

— Ах докле ће трајати овај крвави рат?

— Кад нестане угњетача у земљи, кад у њој слобода сине, кад попови не буду свеци, него људи, него грађани овога света, кад се правда и обичаји врате у колебе наше, кад ред од милиона грађана начини једну породицу, онда ће истом завладати мир нашом отачбином.

Ружа ћуташе неколико тренутака, а бистре сузе ронише се низ бледо лице њезино.

Корона настави мало блажије:

— И онда ће се вратити сиромаштво војник с увенчаним мачем својим драгим, којима ће нов мир, па можда и нову срећу донети. Ох, перци Ружо, да ја пустом сну жртвујем и моју и твоју срећу! Надај се лепшој будућности, а ми је морамо дочекати, јер нам је и бог и природа ујемчавају. Онда ћу се опет вратити, можда да — — —

Јако дупање на вратима прекине Корону. Он погледа на врата.

— Ко је?

— Отвори! зачује се оштар глас на шпањском језику.

— Ко си?

— Отвори, или ћу разлупати врата!

— Кунај срећу, ако смеш, одговори Корона, и извуче сабљу своју.

Врата стадоше пуцкати, како их с поља снажно гураше, и на један пут падоше. Преко њих уђу двојица с голим мачевима.

Корона стајаше с сабљом у руци хладно и мирно. Према њему гњеван Лопец и Тарера. А бледо девојче, што је у том часу два пут лепше изгледало, дрхташе у страху.

— Шта ће то рећи, господине? запита Корона, и прекине тиме ћутање.

— Рећи ће то, да је Михаило Лопец, пуковник у војсци његовога величанства, још за времена дошао, да стане на пут неваљалству.

— Господине, бирајте лепше речи, или ћете друкчије за последице ви одговарати!

— Немам бољих речи за разбојника, што не моћне жене дочекује на путу и отима.

Ту се јако поречкају. И најпосле узе Лопец Ружу да иде с њиме, али она му одважно одговори, да неће. Лопец се тако зачуди томе, да није у први мах могао речи проговорити.

— Ти си заборовила, проговори после, да сам ја дужан бдити над тобом и твојом чапшћу. И с тога ти заповедам да с места идеш са мном.

— Али ја нећу, пуковниче.

— Зашто? запита Лопец, а сав је дрхтао од гњева и стида.

— Јер вас презирем.

Увређен Лопец окрене се и оде, а за њим и његов ађутант Тарера.

И тек што одоше царски официри, полети Ружа Корони и стисну му руку с највећом ватром.

— Је ли, да нећеш оставити мене, која сам ти све мисли и сво осећање моје сретне љубави теби жртвовала? Ох, ти и не слутиш како ће нас овај живот као сан проћи. Ја ћу бити твој ађутант хранитељ, увек ћу ићи с тобом, неговаћу те кад си болестан, забављаћу те песмом и игром кад се вратиш из боја, па захтеш одмора. Певаћу ти небројне, слатке песме о љубави и верности, оружје ћу ти цвећем китити, пратићу те у боју, па и у саму смрт.

— Не познајеш ти, душо, жарке дане и хладне ноћи наше браће у боју! Ми немамо мирне ноћи, а боримо се с глађу и свакојаким невољама. Не можеш ти то издржати.

— Ах, не бој се, љубав ће ми дати снагу, да ћу све победити. Пусте, да идем с тобом, да у твоме врелом наручју просањам овај хладни живот, да у твојим ватреним пољупцима потонем. Нека свет онда говори шта хоће, нека ме исмеје и презре, што сам тебе више него свет љубила, ја ћу бити сретна на грудима твојим и презрећу закон њихов.

— Ружо, ти не можеш бити никада моја жена, јер бих те унесрећко, а то не ћу. И шта би радио род твој, и шта би казао свет, кад би ти ишла са мном у војени стан?

— Не марим; ја ћу сносити срамоту и клетве њихове, који не знају за љубав, код којих се љубав почиње од прве ноћи по венчању. Ја ћу презрети закон њихов.

(Наставиће се.)